

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

A kispárt a szabad királyválasztó jog alapján

Este bizalmas értekezletet tartottak

Budapest, okt. 11. Gróf Bánffy Miklós külügyminiszter elutazása előtt nagy jelentőségű tanácskozásokat folytatott nagyatyáji Szabó István földmivelségi miniszterrel, aki előtt állítólag azt az óhaját fejezte ki, hogy a földmivelségi miniszter egyelőre ne gyengítse a kormány pozícióját, hanem a nyugatmagyarországi helyzet teljes tisztulásáig halassza el a párt programjának elfogadását célzó akciókat.

Budapest, okt. 11. Hír szerint azok a kispárti képviselők, akik a múlt héten elfogadott határozati javaslat ellen szólaltak fel tehát nagyatyáji Szabó István ellenesek, holnap ugyancsak 10 pontba foglalt ellenjavaslattal lépnek először az intézőbizottság, majd pedig a pártértekezlet elé. A két különböző indítvány hívei a holnapi értekezletre külön-külön erősen szervezkednek.

Budapest, október 11. A kispárt

ma esti bizalmas értekezletén revízió alá vette az ismeretes 10 pontot. Bár továbbra is ragaszkodik a párt ahhoz a felfogásához, hogy a *pragmatica sanctio* megszünt s a szabad királyválasztás joga a nemzetre visszazállt, ennek törvénybe iktatásától, a politikai helyzet mérlegelése alapján, ez idő szerint eltekint.

Tiltakozik az ellen, hogy az alkotmányának kívánatos reformja rendeleti uton lépjen életbe; e kérdésnek rendezését a törvényhozásnak kívánja fentartani, épúgy mint a két-kamarás rendszer visszaállítását is. — Ez a nemzetgyűlés azonban önmagát nem alakíthatja át két kamarás törvényhozó testületté.

A párt azt az óhaját fejezi ki, hogy a kormány az ország érdekeit a népszövetség keretein belül óhajtja megvédeni s a békeszerződés igazságtalanságának megszüntetésére nem nyul fegyverhez. Ami az alkotmányformát illeti, a párt ragaszkodik az 1920. I. t.-cikkhez.

nevezett bandamozgalom, amelyet az osztrák sajtó bandita mozgalomnak keresztelt el, ideális érzésű fiatal emberek hősiességságharca. Ezek a fiatal emberek Nyugatmagyarországról verődtek össze, hogy küzdjenek Nyugatmagyarország elszakítása ellen. A nyugatmagyarországi bandamozgalom leginkább Lützov szabadcsapataihoz hasonlítható és olyan nagy idealizmus mozgatja, hogy erőszakkal való leküzdése csak rengeteg áldozat árán volna lehetséges.

Bécs, okt. 11. A berlini „Deutsche Allgemeine Zeitung” *Viharfelhők a Duna felett* című cikkében foglalkozik a velencei konferenciával és azt írja, hogy a bécsi és budapesti államférfiaknak meg kellene gondolniuk, hogy az ellenségnek használnak, ha nem sikerül barátságos szomszédokhoz méltóan meggyezniük.

Ausztria egyes részeiben állandó elszakadási rázkódtatásnak van kitéve. Ugy vélik, hogy Ausztria nyugatmagyarországi igényeinek érvényre juttatásával megmentheti a világ szemében megingott tekintélyét. Németországban tökéletesen felfogják az osztrákok sanyaru helyzetét. A magyaroknak, akiknek emlékeztében még élénken él a németekkel való hűségese fegyverbarátság, nem szabad elfelejteniük, hogy kárpótolják őket a nyugatmagyarországi német községek elvesztéséért, még pedig a baranyai terület kiűritése és azáltal, hogy az Erdős Kárpátok vármegyéinek állami hovatartozandóságáról, amelyek ezidő szerint Csehország ideiglenes birtokában vannak, népszavazás fog dönteni. A magyarok itten tösgyökeres magyar területet szerezhetnek vissza.

Bécsnek és Budapestnek e végzetes órában nem szabad megfélemednie arról, hogy sötét hatalmak készülnek a zavarosban halászni.

Bethlen István Velencében

Velence, okt. 11. A magyar delegáció ma reggel 5 óra 15 perckor érkezett meg Velencébe és a Grand Hotelben nyert elhelyezést. A Grand Hotel a prefektúra palotájának közvetlen közelében van, amely palota első emeletének kilenc termét bocsátották az értekezletben résztvevő delegációk rendelkezésére.

Velence, okt. 11. *Dell'Adamo* prefektus letette névjegyét a Grand Hotelben Bethlen István gróf miniszterelnök számára és élénk sajnálkozásának adott kifejezést, hogy a delegáció vonatának érkezését későbbre jelezték és így a pályaudvaron elmulasztotta a magyar küldöttség üdvözlését. *Della Torretta* mári olasz külügyminiszter némi késéssel érkezett Velencébe. Megbízásából *Granvilla* gróf külügyminiszteriumi kabinetfőnök üdvözölte Bethlen István gróft.

A konferencia első ülése

Velence, okt. 11. Az értekezlet délután 3 órakor megkezdődött.

Az olasz esti lapok jelentése szerint a kisanant demarsot tett azon célból, hogy ő is részt vehessen a konferencián. (MTL.)

A török szabadságharc

Páris, okt. 11. Konstantinápolyból jelentik: A kemalisták az eski-sehíri szakaszon visszavetették a görögök ellentámadásait. Az Afium-karahissari szakaszon a görögök elkeseredetten védik állásaikat. A kemalisták Eski-Sehírtől 14 kilométernyire a Berdag-hegyig hatoltak előre, ahol állandó nyomást gyakorolnak a görögök balszárnyára.

Pénzügyi helyzetünk és a bankóprés

Nem reménytelen a helyzet - A jegysajtó igénybevétele átmeneti

Budapest, okt. 11. *Popovics* Sándor, a Magyar Jegyintézet kormányzója az ország pénzügyi viszonyairól és a Jegyintézet működéséről a következő kijelentést tette:

— A pénz elértéktelenedése európai válság. Az infláció olyan elmérgesedésétől azonban, amilyen Bécsben bekövetkezhet, nekünk nem kell tartanunk. A vagyonváltásigot az állam folyó kiadásokra használja fel és ez előnyösebb, mint a kölcsön formája, mert az állam saját anyagi erejét veszi igénybe kamatmentesen. A pénzsűke enyhülésére számítani lehet. Az őszi pénzügyi nehézség és annak elkerülhetetlen káros következményei miatt még nem kell sötét színben látnunk az elkövetkezendő telet. A gazdasági élet meg fog ujhódni és ez kivezeti az országot a pénzügyi krízisből.

— Az állam részéről mindaddig semmiféle igénybevétele nem történt. Valószínű azonban, hogy az államháztartás rendes vitele érdekében a közel jövőben kénytelen lesz a Jegyintézethez fordulni. Az igénybe veendő összegek nagyságáról a közönség annak idején

a legpontosabb tájékoztatást fogja nyerni a Jegyintézet által kibocsátandó nyilvántartásokból. Tehát a Jegyintézet a bankjegy kibocsátást illetően is a közönség állandó és folytonos ellenőrzése alá kerül.

— Kétségtelen, hogy a fináncpolitikának igen káros eszközéhez tartozik a bankóprés igénybevétele és még a mai helyzetben is csak a végső szükség jogával igazolható. Azonban mivel tény az, hogy ezidő szerint az állam sem külföldi, sem belföldi kölcsönt nem kaphat, az adóbevételből és a vagyonváltásból várható jövedelem pedig csak huzamosabb idő alatt folyik be az állampénztárba, az államnak nem marad más hátra, mint hogy a jegysajtót, reméljük csak átmenetileg, igénybe vegye.

Budapest, okt. 11. A pénzügyi kormány újabb 10 milliárd államjegyet rendelt Svájcban, hogy a jövőben ne kerüljön zavarba az Államjegy Hivatal, ha új bankjegyeket kellene forgalomba hoznia. Rövidesen berendezkednek arra, hogy Budapesten készítsék el az államjegyeket, mert a svájci bankháznak jó valutában kell fizetni, ami horribilis összegre rug.

Megkezdték a tárgyalást Velencében

A velencei konferencia és az olaszok

Bécs, okt. 11. Az olasz követséghez közelálló személyiség a velencei tárgyalásról igen optimista nyilatkozatot tett. Bizonyosra veszi, hogy *Della Torretta* olasz külügyminiszternek Velencében sikerülni fog kiegyenlíteni a Magyarország és Ausztria között fenálló ellentéteket.

Románia még most is intrikál ellenünk

Bécs, okt. 11. A „Neues Wiener Tagblatt” bukaresti jelentésre hivatkozva a következőket írja:

A román sajtó sajnálkozik amiatt, hogy a kisanant a nyugatmagyarországi kérdésben eddig nem lépett fel egyöntetűen és evvel hozzájárultak ahhoz, hogy Magyarországon a ha-

talom urai fittyet hánytak a kisanantban képviselt hatalmak álláspontjának és érdekeinek. Ezért szükséges, hogy még ebben az időpontban is kísérlet történjék a kisanant egységes frontjának helyreállítására.

A román tudósító közleményéből kiténik, hogy Bukarestben nem szívesen néznék, ha Ausztria lemondana Sopronról, mert ebben a kisanant vereségét látnák.

Berlini megvilágításban

Bécs, okt. 11. A berlini „Deutsche Tageszeitung” cikket közöl, amely rámutat arra, hogy a világháborúban Magyarország Németországnak hűségese szövetségese volt és Magyarország még ma is reudkívül nagyra becsüli Németországot.

A berlini lap a következőket írja: Az ugy-

Az ébredők Bessenyeinél

Az Ébredő Magyarok helybeli szervezőtének husz tagu, férfiakból és nőkből álló küldöttsége üdvözölte tegnap délután dr. Balogh Béla alelnök vezetésével a lakásán dr. Bessenyei Lajos ref. főgimnáziumi tanárt azon alkalomból, hogy a konventi bíróság felmentette őt azon vád és ítélet alól, mellyel a tiszántúli egyházkerület bírósága illetve a Hajdúföldben 1920 január 4-én megjelent vezércikke miatt.

Balogh Béla kiemelte beszédében azt, hogy, bár Bessenyei nem tagja az ÉME-nek, de ugyanazon eszményért: a keresztyén Magyarországot harcol ő is. Ezért pedig nem fenytetés vagy guny illeti, hanem dicséret és elismerés. Áldást kíván további működésére és kijelentette, hogy mindaddig mellette fognak harcolni, amíg közös eszményük mellett kitart.

Dr. Bessenyei Lajos a következő beszéddel köszönte meg az üdvözlést:

Kedves keresztyén magyar testvéreim! Midőn f. évi március havában, amikor a tiszántúli egyházkerület bírósága a Hajdúföldben megjelent cikkemért elítélt, először jöttetek ide el hozzám, hogy ragaszkodásotokról és felmentő véleményetekről engem biztosítsatok, — talán még emlékeztek rá? — nagyon meghatott szeretetek ezen diszes, külső megnyilvánulása, annál is inkább, mivel egyesületek körén kívül eső egyénről volt és van szó. Ma pedig, amikor a konventi bíróság a fegyelmi ügyemet felmentéssel befejezte és nekem elégtételt adott, a megjelenésetek és üdvözlésetek bajtársias megpecsételése annak a közös elhatározásunknak, hogy ezután is küzdeni fogunk egyetértőleg Istenünkért és magyar hazánkért minden tőlünk telhető erővel a törvényes formák határain belül. Engedjétek meg legalább nekem, hogy elsőrenden frigykötésnek tekintsem ezt a tisztelgést és hagyjuk ki ezen egész tényből a személyes motívumokat innen is, tulnan is.

Mert, ha úgy vettem volna ezt a küldöttséget, hogy az én személyemnek szól, higyjétek meg, kitértem volna előle. De én a felmentésben a protestantizmus alapelveinek, mely magában már a névben benne van, a győzelmét látom: győzelmét az egyéni szabad vizsgálódásnak, győzelmét a lelkiismeret szabadságának, győzelmét a protestáns egyén szabadságának, amelyen áll és él a protestantizmus s amely nélkül megszűnik létezni. Ez előtt az alapelv előtt hajtottatok most meg zászlókat és ebben a tisztelgésben nem én vagyok a központ, hanem szerény magam is csak egy hűség és alázatos közkatonája. Ezt a fundamentumát a protestáns egyházaknak ne is hagyjátok cserben soha. Nemcsak a többszázados küzdelem dicsőséges hagyományára, nemcsak őseinknek és elődeinknek szentséges emléke kötelez mindnyájunkat erre a munkára, hanem általában az egész emberiség kulturájának, de különösen magyar hazánk és jövődjének fenntarthatása. Ha szükség van a központosításra, az alá- és fölérendeltség centralizációjára, a tekintély és engedelmség létezésére, ám a mérleg másik serpenyőjében éppen olyan mellőzhetetlen a széttagoltság, a mellőrendeltség dislocációjára, az egyéni szabadság, az egyed erőinek érvényesülhetése. Csak így állhat elő egy egészséges, tisztító folyamatu küzdelem, nemes lényegiségű harc, melynek gyümölcsei a kultúra, a hit, a haza, az erkölcs, a tudomány, a művészet, az anyagi jólét és minden más egyéb.

Köszönöm hát Nektek, Keresztyén Testvéreim, hogy ez alapelv diadalát kívántatok megünnepelni és köszöntelek Benneteket, mint Bajtársakat, hogy erre a szép harcra, nemes küzdelemre velem együtt ismét és újlag elköteleztétek magatokat. A magyarok istene, Hadur, áldjon meg minden ilyen törekvést csonka és nemcsonka hazánkban egyaránt!

A magyar-román forgalom

Budapest, okt. 11. A MÁV. igazgatósága részéről kiküldött bizottság tegnap Aradra utazott, hogy Románia képviselőivel különböző forgalmi ügyekben tárgyalásokat folytasson.

Szerb kegyetlenkedés a vend vidéken

Erdőkbe menekül a lakosság
Szerb csendőrök elégették a magyar zászlót

Budapest, okt. 11. A vend vidékeken a határmegállapító bizottság előtti megnyilatkozás miatt a letartóztatások folytatódnak. Legújabb letartóztatott Csikó Károly, Marokrési róm. kath. plébános és hat marokrési gazdát, továbbá Kuhár Alajos péterhegyi róm. kath. plébános, egy minden nyilvános szerepléstől visszahúzódó embert. Most már Péterhegynek mindkét lelkésze fogva van, mert az evangélikus lelkész, Godina Istvánt már előbb elvitték.

Az üldözés elől tömegesen menekülnek az emberek. Maguk a jugoszláv lapok is írják, hogy a lakosok az erdőkben bujkálnak. A vendvidéki községekben plakátok vannak kissegezve, amelyben figyelmeztetik a lakosságot

hogy antant misszió érkezésekor ne merjenek az utcán tartózkodni és 20 évi börtönt kap, aki a szerbek ellen tüntetni mer.

A nép megtévesztésére Pártosfalvára egy autót küldtek és maguk a jugoszlávok híresztelték, hogy antant misszió jön, mire a nép csakugyan gyülekezni kezdett. A lányok ruhájok alatt hozták a magyar zászlót és elvitték Magyarországot. Kitünt azonban, hogy az autón Savel volt muraszombati kéményseprőült. A csendőrök a népet összefogták és letepték a lányok ruháját, hogy a magyar zászlót előkerítsék.

Azután a magyar zászlót a nép előtt elégették és ezt kiabálták: „Igy fog Magyarország is elpusztulni“.

A magyar zene körül

Füredi Sándort rágalmozásért elítélték

A tegnapi napon ismét a városi zenede körül forgó áldatlan harc egyik epizódjával foglalkozott a debreceni kir. törvényszék. Dél előtt fél 12 órakor kezdte meg a Nagy Kálmán dr. ítéletáblai bíró elnökle alatt működő tanács Szilágyi Imre dr. és Füredi Sándor zeneiskolai tanár kölcsönös rágalmozási pörének tárgyalását, amelyet különösen az tett érdekessé, hogy egyrészt a magyar kultúra integráns része, a magyar faji zene, másfelől pedig a kritika szabadsága forgott szóban.

A zenedében ugyanis 1918. őszén felállították a magyar zenei tanszéket s ezt a magyar zene egyik leghivatottabb interpretátorával, Szilágyi Imrével töltötték be, akinek egyénisége biztos ígéret volt arra, hogy a magyar muzsika aktív kultiválása terén a növendékek megfelelően haladnak előre. Szilágyi nagy ambícióval, lelkes szeretettel fogott a tanításhoz és rövid idő alatt máris szép eredményeket ért el.

Annál kellemetlenebbül érezte azután annak a hibás pedagógiai elvnek a következményeit, amely szerint a magyar zene kultiválása káros hatással volna a klasszikus zenét művelő izlésére és fejlődésére. Mikor észrevette, hogy ennek következményeképp a növendékek száma és kitartása megcsappant, levelet írt P. Nagy Zoltánnak, a zenede h. igazgatójának, amelyben, — tekintettel arra, hogy a vonós tanszék tanárai növendékeiket olyan irányban igyekeztek befolyásolni, hogy ne tanuljanak magyar zenét — kérte, hogy saját hatáskörében intézkedjék a ferde felfogásból keletkezett állapot megszüntetése iránt.

Füredi Sándor ezt a levelet magára vette s ettől kezdve állandó surlódás volt a két tanár között. Különösen akkor élesedett ki a helyzet, amikor Szilágyi Imre dr. a *Hajdúföld* szerkesztői székét elfoglalta s attól kezdve tollal is védte a magyar zene egyenlő jogait a klasszikus zenével szemben. Ugyancsak a *Hajdúföld* hasábjain jelentek meg zenekritikái a Füredi-féle vonósnyeges hangversenyekről s mivel ezeket Füredi nem tartotta igazságosoknak, éles és személyeskedő modoru antikritikát helyezett el a *Hírlap* 1819. december 19-i számában.

Szilágyi Imre dr. ezért Füredit egy rendbeli nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás vétségé miatt feljelentette; Füredi pedig egy rendbeli nyilvános és két rendbeli sajtó útján elkövetett rágalmozás címén élt viszonyvaddal Szilágyi ellen a P. Nagyhoz intézett levél és a kritikák miatt.

A tegnapi főtárgyaláson Füredi Sándor vállalta a felelősséget a cikkért, amelyet állítása szerint a Szilágyi éles kritikái hatása alatt írt. Szilágyi szerinte nemcsak egyenesen támadta őt, hanem növendékének, Páricsy Pálnak személyén keresztül is. Ezzel, tekintve a *Hajdúföld* súlyát, a kenyerére tört, amit bizonyít az is, hogy a kritikák után a hangversenyek látogatottsága lényegesen megcsappant. Kijelenti különben, hogy nem akarta Szilágyit becületében megsérteni.

Szilágyi Imre dr. előadta, hogy neki, aki a magyar géniusz iránti hódolattal fogott hozzá a magyar faji muzsika oktatásához, nagyon rosszul esett látnia, hogy helyt nem álló, hamis pedagógiai elv miatt növendékeit a tanulás félbehagyására ösztönözték. Ezért a tanszékről később le is mondott, mert teljesen kezdődtek a keze alá. Hangsúlyozza, hogy a levél és a kritikák egy része nem ad personam Füredihez szól, különben is a kritikák tárgyilagosa, mert az előnyöket ép úgy felsorolják, mint a hibákat.

Mivel mindkét fél a valóság bizonyítását kívánta, a bíróság ezt el is rendelte előbb azonban békülésre szólította fel őket.

Füredi Sándor erre hajlandó is lett volna, a védője is proponálta ezt, Szilágyi Imre azonban elégtételt kívánt s így a bizonyítási eljárást lefolytatták.

Az inkriminált cikkek felolvasása után P. Nagy Zoltán h. igazgatót hallgatta ki először a bíróság, aki Szilágyi állításait megerősítette s egyben azt is kijelentette, hogy Páricsy Pál előtte azt mondotta, miszerint őt Füredi szólította fel arra, hogy ne járjon Szilágyi óráira, mert a magyar muzsika megromtja a zeneérzékét.

Az elnöknek arra a kérdésére, hogy a dolog valóban így áll-e, a tanu kijelentette, hogy ez *bölcselkedő, nagyképu és ostoba nézet, ami a cseh muzsikusoktól maradt hátra*. Tudvalevő, hogy a legnagyobb zeneszerzők is foglalkoztak a magyar zenével.

A zeneelméleti vita után, melyben mindkét fél is résztvett, a bíróság a tárgyalást délutánra halasztotta.

A délutáni tárgyalást 3 órakor nyitotta meg Nagy Kálmán elnök.

Weszprémy Andor zenedei titkár a kritikákra vonatkozólag megjegyezte, hogy azok élesek voltak, de nem igazságtalanok; különben is neki az a felfogása hogy a nyilvánosság terén mozgó embernek a kritikát vállalni kell s ezt meg is mondta Füredinek. Azt különben tudja, hogy Füredi maga is művelte a magyar zenét.

Páricsy Pál azt vallotta, hogy Füredi ugyan kifejezetten nem beszélt rá a magyar zenétől való tartózkodásra, de a játékára tett megjegyzéseivel erre határozottan befolyásolta.

Chilinszky György lovag lényegtelen valamása után a bizonyítási eljárást befejezte és ítélethozatalra vonult vissza.

Hosszas tanácskozás után hirdette ki a bíróság ítéletét Nagy Kálmán elnök, amely szerint a kir. törvényszék *bűnösnek mondotta ki Füredi Sándort* nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás vétségében és ezért őt 2000 korona fő és 1000 korona mellékbüntetésre ítélte, az ítéletet azonban a büntető novella alapján felfüggesztette.

Szilágyi Imre dr-t a bíróság az ellene emelt vádak alól felmentette.

Az ítéletben Szilágyi megnyugodott, vádlott és védője fellebbeztek.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER
CSAK KERESZTYÉN LAPOT OLVAS!

NAPI HIREK

Kigunyolják

lekicsinylik, igyekeznek neveltségessé tenni mind-azt, ami nekünk drága és szent. Évtizedeken át folyt ez az aljas törekvés, zavartalanul, a breittiken, az orfeumban, dalsarnokban, anélkül, hogy a magyar közönség tiltakozott volna ellene, hiszen nem is vette észre.

A zsidó képes volt kivicceni magát a zsidót is, csak a magyart úgy mutathassa be, mint valami alacsonyabbrendű fajtát, akinek a bár lazább erkölcsű, de furfangosabb, okosabb zsidó fölötte áll...

Csilléry András szótartotta a főváros közgazgatási bizottsági ülésén, hogy a zsidók színházokban, mulatóhelyeken kuplékat és verseket adnak elő, amelyekben a magyarság legnemesebb törekvéseit lekicsinylik, Nyugatmagyarország lelkes népének hazafias ellentállását mulatság tárgyává teszik...

A legsúlyosabb megtorlást követeljük ekkora fokára az aljasságnak.

Vegyék tudomásul a tulsó oldalon, hogy a birkáról elnevezett magyar türelemnek is van határa, ha a keleti szemtelenség határtalan is.

Milotay István a városházán Milotay István, Debrecen város I. kerületének nemzetgyűlési képviselője, aki tudvaleg jelenleg városunkban tartózkodik, a tegnapi nap folyamán látogatásokat tett a város vezetőségénél. Csóka Sámuel h. polgármester akinél közel fél óráig időzött, behatóan tájékoztatta a városi ügyek és viszonyok felől. A képviselő holnap utazik vissza a fővárosba.

Lord Newton Debrecenben. Lord Newton Steinfeld István földbirtokos macsi birtokán töltötte a keddi napra virradó éjszakát, honnan tegnap reggel behajtatott Debrecenbe és a város egyházi és világi vezetőségeinél látogatásokat tett. A lord a délután folyamán megtekintette a református öskollégiumot és nagy érdeklődéssel szemlélte meg a kollégiumi könyvtárat. A késő délutáni órákban újra kihajtatott a macsi pusztára, honnan ma újra bejön Debrecenbe. Értesülésünk szerint a lord holnap már elhagyja városunkat és Nyiregyháza megy át. Newton kijelentette, hogy igen jól érzi magát Debrecenben, ahol meleg, szíves vendéglátásban van része.

Az Egyetemi Kör alakuló közgyűlése e hó 15-én, szombaton délután öt órakor lesz a kollégium dísztermében. A vezetőség felkér minden egyetemi hallgatót, hogy a közgyűlésen vegyen részt s még azt megelőzőleg fizesse be a tagdíjat, hogy tagsági jogát gyakorolhassa.

Európai repülőjárat Budapesten át. Párisból jelentik: Felmerült az a terv, hogy az eddigi Páris—Strassburg—Prága repülőjáratokat meghosszabbítják Bécsen, Budapesten és Belgrádon át Konstantinápolyig. Francia repülő tisztek utasítást kaptak, hogy tanulmányozzák a tervet.

Új rendezett tanácsu város. Értesülésünk szerint Berettyóújfaluból Berettyóújváros névvel rendezett tanácsu város lesz. Jelenleg csonka Biharmegye székhelye igen élénk, forgalmas hely.

A kulturtanácsnok az óvodákban. Csűrös Ferenc dr kulturtanácsnok tegnap délelőtt meg látogatta az óvodákat, ahol behatóan informáltatta magát az óvodák népessége, rendje és tisztasága felől. A tanácsnok ellenőrző utazásról a legközelebbi tanácsülésen számol be és ismertetni fogja a városi tanács előtt az óvodák helyzetét és viszonyait.

Megszűnik a szesz szabadforgalma. Folyó hó 14-től kezdődőleg megszűnik a szesz szabadforgalma és életbe lép az Országos Szeszértékesítő R. T. igazgatósága által az illetékes miniszteriumok hozzájárulásával megállapított egységár. Ennélfogva az árfolyók megcsúsznak, de megszűnik az irányzat is, mert mindazok, akik valamely pénzügyi hatóság által szesz eladásra, vagy feldolgozásra engedélyt nyertek a megállapítandó áron korlátlan kiszolgálásban részesülhetnek.

Titokzatos halál. Az államrendőrség egyik Kossuth-utcai temetőben cirkáló járőre hétfőn délelőtt 10 órakor egy újult embert talált, akit később beszállítottak a kórházba. Az újult férfi azonban a kórházban sem tért magához és 11-én déli fél 12 órakor meghalt anélkül, hogy személyazonosságát sikerült volna megállapítani. Az illető 48—50 év körüli férfi, középtermetű, gesztenyésbarna, kopaszodó hajjal, borotvált arcú, szökés rendezetlen bajszú. Viseltes csuka szürke öltöny volt rajta. Aki az illetőről közelebbit tud, jelentse a rendőrségen. Földszint 29. sz. szobában.

Összes repülőgépeinket megsemmisítették

Budapest, október 11. A jóvátételi bizottság, amelynek elnöke Barrés francia ezredes, tagjai pedig az angol Fletcher, az olasz Gallina és a japán Havashi, 110 repülőgépet és 75 motort semmisített meg. Ez a szám Csonka-magyarország egész aviatikáját jelenti. Rengeteg érték és munka megy most veszendőbe azzal a tisztán felismerhető szándékkal, hogy a Balkán aero-ipar szükségletet ne Magyarország láthassa el.

Feloszlik a nagykövetségi tanács

Páris, október 11. A nagykövetségi konferencián az olasz nagykövet azt a javaslatot terjesztette elő, hogy szüntessék meg a nagykövetségi tanácsot, amely a béketárgyalások kezdetén alakult meg. Valószínű, hogy a konferencia már legközelebb feloszlik és csak a keleti kérdések elbírálására alakult szakbizottság fog még egy időre megmaradni. Ugy látszik Olaszország elérkezettnek látja az időt a normális diplomáciai összeköttetések felvételére, amelyek a nagykövetségi tanácsot feleslegessé teszik.

Az OMB aranykészlete

Prága, okt. 11. A „Prager Tageblatt” értesülése szerint az Osztrák—Magyar Bank felszámolói ide érkeztek és tárgyalni fogják azon bankjegyek kérdését, amelyeket a bank 1918. okt. 28-ika előtt adott ki. Ezeket a bankjegyeket valamennyi utóállamnak be akarják számítani. Az október 28-ika után kiadott bankjegyek azonban csak Ausztria és Magyarországot terhelik.

Együttal olyan értelmű egyezséget akarnak létrehozni, hogy az aranykészletet Ausztria és Magyarország kivételével valamennyi utóállam között felosszák s ezzel szemben a többi utóállamok lemondanak ezen jogukról, hogy az Osztrák—Magyar Banktól az 1918. október 29-ike után kiadott bankjegyek honorálását követeljék.

Felosztják Felsősziléziát

Genf, okt. 11. Illetékes helyen megerősítik, hogy Felsőszilézia megosztása elyben már véglegesen elhatározott dolog. A bizottság olyan megosztási vonalat fog megállapítani, amely az eddigi kompromisszumos megoldásokkal szemben úgy a németek, mint a lengyelek javára engedményeket jelent. A tarnowitzi kerület valószínűleg német marad.

A gazdasági viszonyok megrázkódtatásának elkerülésére szövetségesközi igazgatás mellett átmeneti kormányzatot fognak felállítani, amely ellenőrzi az új határon az átmeneti és a valutaforgalmat. Ebből a célból a szövetségesek megfelelő katonai intézkedéseket tesznek, hogy a szavazási területen a rendet biztosítsák.

Regyelem a kassai halálraíteltteknek

Kassa, október 11. A „Kassai Ujság” jelentése szerint Massaryk elnök megkegyelmezett a nagy kémskedési pőr halálraítelt vádlottjainak. A kassai hadbírósg tudvalegőleg 3 embert: Schwartz Emil, Galanta Richárdot és Lukács Lajost halálraítelt azon címen, hogy Magyarország javára kémskedtek a Felvidéken s ezen ítéletet a legfelsőbb katonai törvényszék jóváhagyta. Massaryk elnök Schwartz Emil büntetését 15 évi, Galanta Richárd és Lukács Lajos büntetését 8 évi börtönbüntetésre változtatta át.

A tanári kör közgyűlése. Az O. K. T. E. Debreceni Köre f. hó 14-én, pénteken délután 4 órakor a református főgimnázium tanácstermében tisztújító közgyűlést tart, amelyre a tagokat ezen az uton is tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó, tartja dr Bessenyei Lajos. 2. A mult gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. Tisztújítás.

A virágnapi gyűjtés elszámolása. A Jótékony Nőegylet árvaháza és szegényei felsegélyezésére vasárnap, október 9-én rendezett virágnapi gyűjtése fényes erkölcsi és anyagi sikerrel záródott le. Megmozdult az árvák és szegények ügyében különbség nélkül városunknak ugyszólván egész társadalmá s részint virág, sütemények és gyümölcsök adományozásával, részint pedig személyes közreműködésével járult hozzá az igazán szép siker eléréséhez. A gyűjtés összes eredménye 29.000 korona; ebből leszámítva a mintegy 4000 K kiadást, a tiszta eredmény 25.000 korona volt. A Jótékony Nőegylet elnöksége árvái és szegényei nevében ezuton is hálás köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik adományukkal vagy pedig személyes közreműködésük által járultak hozzá a gyűjtés erkölcsi és anyagi sikeréhez és a jövőben is szíves pártfogásukat és támogatásukat kéri.

Galiciai siberek milliós családja. Rubel József és Rubel Pinkász Csernovitzból érkeztek Budapestre, ahol rövidesen milliások lettek. A galiciai siberek, mikor már Budapestben nem ment jól az üzlet, Bukarestbe utaztak, ahol egy csernovitzai embertől 7 millió értékű dollárt csaltak ki. A két csalót Budapesten letartóztatták és ügyüket ma tárgyalta a törvényszék, azonban ítéletet még nem hozott.

Új egyetemi állami internátus nyílik meg november elsején Debrecenben. Mivel az ősi református kollégium főiskolai internátusa, továbbá az ujabban létesült kisebb Birói internátus és a Szent-László kollégium távolról sem elegendők diákjaink befogadására, akiknek száma az orvosi fakultás megnyitásával most egyszerre lényegesen megnőtt, Vass József kultuszminiszter, hogy az egyetem hallgatóit a lakászsora és a hajléktalanság ellen megvédje, az egyetem kérésére az Országos Tanítói Árvaháznak a Péterfia-utca végén levő északi pavillonját, mely a leányárváknak Keskemétre való áthelyezése folytán fölszabadult, átengedte egyetemi állami internátus céljaira. A modern, szép és egészséges építésű egyemeletes pavillont most serényen alakítják át és rendezik be egyetemi ifjak számára, kik rendkívül mérsékelt díjért kapnak majd ott megfelelő elhelyezést és ellátást, hogy nyugodtan élhessenek tanulmányaiknak.

Lovat lopott a kocsis. Az Arany Bika rt. igazgatósága feljelentést tett a rendőrségen Pusztai Árpád 22 éves élesdi születésű kocsis ellen, aki a vállalat egy 8 éves pejaripapját, amelynek egyik hátsó lába kesely, bal hátsó combján pedig szurási seb látható, néhány nappal ezelőtt elhajtotta és azóta nyoma veszett. A ló értéke 25 ezer korona. A rendőrség körözi a lókötő kocsis.

A téglák és a fal új mérete. A kamara ezuton is közli érdekeltségével, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter az ugynevezett magyar népközársaság kereskedelemügyi miniszterének azon rendelkezését, mely a falitégla méreteit állapította meg, hatályon kívül helyezte s az alábbiakat rendelte el. Építkezéseknél szabványtégla gyanánt 250 mm. hosszú, 120 mm. széles, 65 mm. vastag falitégla kell alkalmazni. Indokolt esetekben azonban, építendő kérelmére, az építési engedély kiadására illetékes hatóságok más méretekkel gyártott falitégla alkalmazását is engedélyezhetik. Fentieknek megfelelően a megyei, városi és községi építési szabályrendeletekben szabályozott falméretek, az előirt 1/2, 1 1/2, 2 stb. téglavastagságok megtartása mellett, vonatlatlanul 12, 25, 38, 51 stb. centiméterben állapítandók meg.

Életunt leány. Kis Eszti 19 éves Varga-utca 1. szám alatti lakos tegnap délben szublimátoidatot ivott. A mentők súlyos belső sérüléseivel beszállították a kórházba. Tetének oka eddig ismeretlen.

Szerencsétlenség a helyi vasut műhelyében. Tegnap este felé a helyi vasut javítótelepén egyik munkásnak a kezét egy fogaskerék elkapta és összemorzsolta. A szerencsétlenül járt munkást a mentők beszállították a kórházba.

Kézrekerültek a biharkeresztes gyilkosok. Mint megírtuk, néhány nappal ezelőtt Biharkeresztes határában egy női hullát talált az államrendőrség kirendeltségének egyik járőre.

Most megállapítást nyert az a tény, hogy a meggyilkolt nő **Tekecs Gizella** kolozsvári apolonő, akit két fiatalember gyilkolt meg és rabolt ki kegyetlen brutalitással. Mindakét tettest **Molnárnak** hívják.

A két Molnárt a budapesti detektívek tartóztatták le egy Csikágóbeli zugkorcsmában. Kihallgatásuk során előbb tagadni próbáltak, de később, mikor megmotozták őket, kiderült, hogy ők a gyilkosok. Megmotozásuk alkalmával ugyanis Molnárnál több **F. G.** monogrammos zsebkendőt találtak, sőt volt náluk egy olyan zsebkendő is, amelybe **Tekecs Gizella** név volt kihímezve.

A gyilkosok **Tekecs Gizellával** Nagyváradon ismerkedtek meg, aki elmondta nekik, hogy Magyarországra szeretne átjönni. Ők természetesen vállalkoztak, hogy átsempészik a határon. Amint azonban a határon átléptek, azt gondolva, hogy **Tekecs Gizellánál** nagyobb pénzösszeg van, nyomban végeztek a szerencsétlen apolonővel, sőt még arany fogát is kiverték.

A detektívek tegnap kivitték a gyilkosokat Biharkeresztesre, honnan a mai nap folyamán behozzák őket a debreceni királyi ügyészségre.

Felsőrahavarró tanfolyamot nyitott a városi nőipariskola intelligensebb családok nőtagjai számára, hol szabás és varrás szakszerűen tanítatják. Beiratkozni, korra és előképzettségre való tekintet nélkül, az igazgatóságnál (Burgondia u. 1.) lehet. Beiratási díj havi 50 korona, melybe a géphasználat is beletartozik.

A csehek államosítják a magyar iskolákat. Prágából jelentik: A csehek fokozatosan államosítják a felvidéki felekezeti középiskolákat. A jövőben állami iskola lesz a pozsonyi ev. lyceum, az iglói ev. gimnázium, a besztercebányai ev. gimnázium, a rimaszombati protestáns gimnázium és az eperjesi gör. kath. tanítóképző.

Játék közben. Tegnap az Ondódon játék közben **Dalmi Ferenc** ondódi gazdálkodó 6 éves kis fiának, **Ferencnek** szemét 8 éves bátyja egy ostorral kicsapta. A szerencsétlenül járt fiúcskát beszállították a közpórházba. A játék aligha a kis Dalmi szemébe kerül.

Művészet

Fialkovszky Zsófia zongoraművésznő hangversenye iránt, aki a Fűredy F. Gusztáv zenetörténeti előadását fogja illusztrálni, a megérdemelt érdeklődés imponánsan kezd megnyilatkozni. A művésznő egészen különálló művészi típust képvisel s ezt itteni vendégjátéka a legkiválóbb darabjaival fogja igazolni. Debrecenben most lesz először alkalmunk a közönségnek hallani a kiváló zongoraművésznőt és igazán sajnálhatnánk, aki nem szerzi meg magának a ritka műélvezetet. A hangverseny pontos dátumát közölni fogjuk. Jegyeket a „Méliusz” árusít.

SPORT.

Birkózás. Szép számu közönség jelenlétében folyt le a DVSC vasárnapi birkózó versenye. Eltekintve több, kisebb rendezési hibától, valamint néhány súlyosabb bírói tévedéstől, a verseny sima lefolyású volt.

A pehelysúlyban **Markovics Kállai**, a könnyűsúlyban **Győry Cseke**, a közép A) súlyban **Schädel**, a közép B) súlyban pedig **Hidgyed** és **Valkovits** szép munkáját jócskán emeljük ki. A kis Győry I. kilogrammal eseti át a könnyű súlyba, itteni teljesítménye egyenesen bámulatos, ha tekintetbe vesszük, hogy olyan versenyzőkkel állott szemben, mint **Cseke**, **Offra** és **Toldi**. A könnyű súlyban a DTE fiatal birkózója **Toldi**, a közép A) súlyban a DKASE szimpatikus új tehetsége **Schädel** érdemel külön említést.

Részletes eredmények. **Pehelysúly:** 1. **Markovics József** DVSC 8 pont 12:47 mp. 2. **Kállai József** DTE 6 pont 31:23 mp. 3. **Pencz Miklós** DMTE 6 pont 68:20 mp. **Könnyűsúly:** 1. **Cseke Károly** DTE 8 pont 42:10 mp. 2. **Győry Mihály** DMTE 8 pont 66:40 mp. 3. **Offra Albert** 6 pont 90:37 mp. **Közép A) súly:** 1. **Schädel Márton** DKASE 6 pont, 2:46 mp. (kitűnő idő). 2. **Tiba András** DMTE 4 pont, 35:2 mp. 3. **Klein F.**

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferencz József-ut 59.

renc DTE 4 pont, 63:56 mp. **Közép B) súly:** 1. **Hidgyed Imre** DVSC 2 pont, 12:29 mp. 2. **Valkovits István** 0 pont 18:31 mp. **Zih Bela** a DVSC előadója a verseny megrendezése körül páratlan agilitást fejtett ki.

NYTVE-DVSC 2: 1. Vasárnap folyt le a két egyesület őszi találkozója, mely álmós meglepetésre a NYTVE javára végződött, dacára annak, hogy a vasutas csapat állandóan fölényben volt. A mérkőzés eredménye nagyrészt a közönség magatartásának következménye, mely a vasutas csapatot nagyban befolyásolta. A rendőrség közbe is lépett s egy nézőt a pályáról eltávolított.

KISSE-MOVE-DSR 1: 0. Karcagpon mérte össze erejét a két honi csapat, melyben az iparos egyesület megérdemelt diadalt aratott.

DEAC tréning. Felek3rem a DEAC 1. és 1. b. játékosait, hogy a mai tréningen feltétlen jelenjenek meg, annyival is inkább, mivel a vasárnapi meccsre csak azok jöhetnek számításba, akik kellő formát tanúsítanak. Intéző.

Török csapat Debrecenben. Törökország labdarúgó bajnokcsapata, a híres **Galata Serail**; mely egyben egyik legrégebbi egyesülete is a félhold országának, jelenleg köruton jár a kontinensen. A csapatnak intézője magyar fiú, ki jelenleg azon fáradozik, hogy a leköltött kötelezettségek közepett, pár könnyebb mérkőzés keretében megismeresse csapatát Magyarországot. E célból ajánlatot tett az MLSZ észak- és keleti kerületének, mely szerint hajlandó lenne szombaton Miskolcon, vasárnap pedig Debrecenben összemérni erejét a két kerület válogatott csapatával. A kerületek ma fognak határozni afelett, hogy e mérkőzések beilleszthetők-e eddigi programjukba.

A Máv sport áldozatkészsége. Ki ne emlékeznék a Pannónia nagyszerű szerepére Amsterdamban s arra a nehézségek körülményekre, mellyel ez megörözt Akkoriban a bankok áldozatkészsége folytán, egy új csónakot is készített a világhírű Smith cég, melyben színeiket a második díjjal győzelemre is vitték. Azt azonban már kevesen tudják, hogy ez a remekmű ott maradt, mert nem volt fedezet a hazaszállításra, mely cca 100,000 koronára rugga. A Máv igazgatósága azonban most kisegítette a neves versenyzőket, amennyiben ígéretet tett, hogy a legközelebbi hollandi gyérniknyaraló vonat szerevényéhez egy teherkocsit csatol, s ezen a csónakot hazaszállítja.

MLSZ bizottsági ülések. A kerület intéző-, fegyelmi- és bírókötő bizottsága ma, az igazgató tanács holnap csütörtökön, a fellebbezési tanács pedig pénteken, mindenkor este 6 órai kezdettel a kerület hivatalos helyiségében ülést tart

Apró hirdetések.

Debreceni Gazdák
Bankja Részvénytársaság
Kossuth-utca 17. Köles-
nöket folyósít házakra, -
földekre és értékpapírokra
Betéteket elfogad, a beté-
tek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen
pénzeket vásárol és elad.
Elfogad értékeket megörö-
zés céljából és bérbe ad
(safe deposit) páncéltreke-
szeket. Takarékpénztár és
bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Felek-
nek minden pénzügyi mű-
veletnél rendelkezésre áll.

Rinkancsok
felvételnek fix fizetés-
sel és jutalékkal
a kiadóhivatalunkban

Egy
jó családból való 14-16
éves keresztény fiú sütő-
tanulónak felvétetik Brum-
mer János sütőmesternél
Hajdusoboszlón

Molykai ellen
szörme és téllruhák megörö-
söt a legnagyobb biztonságban
borakérez KÖVÁRY és ALT-
MANN Piac-utca 42.

Bélyeggyár
és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Mosott rongyot
keres lapunk kiadóhiva-
tala megvételre.

Forgács István
művészi
Bádogos-u.

Vasabroncs
küldre kapható lapunk
kiadóhivatalában.

A tőzsde

Zürichi zárotőzsde okt. 11. (MTI.) Berlin 452, Holland 181.— Newyork 844, London 2105, Páris 4010 Milánó 2200 Brüssel 4050, Kopenhagen 104.—, Prága 600.—, Budapest 82— Zágráb 215, Bukarest 460, Varsó 10, Bécs 0:26, Osztrák lebelyeg 20.

Budapesti zárlat okt. 11. (MTI.) Magyar hitel 1790 Osztrák hitel 640, Angol-Magyar bank 7:28, Leszámit bank 730, Magyar-Olasz bank 317, Jelz hitelbank 230 Keresk. bank 6900, Pesti hazai első 22500, Bor-sod-miskolci 39:50

Valuták. Napoleon 2080—90, Angol font 2540—1670, Dollár 652—, Francia frank 4750—800, Márka 539—, Lira 2590—2700, Osztrák kor. 22 1/4—23 1/4, Rubel 29—30 Lei 560—, Sokol 712—, Svájci frank 9500—9500 Korona dinár 1000—, Frank dinár 840—845, Lengyel marka 13—14.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat elváltó leges legdrágábban vesz

Simon György DEBRECEN,
Kossuth-u. 11.
262—921. vh.

Bírói árverés

A debreceni jbiróságnak 1920 Pk. II. 2468—7. sz. végzése folytán 1921. évi október hó 18. napján d. u. 4 órakor Debrecenben Lorántffy utca 42. sz. a. 800 koronára becsült szobabutorból álló ingóság elárvereztetik.

Debrecen, 1921 okt. 2.
LÖRINCZ ENDRE
kir. bir. vgtó.

Gazdasági VAS ÁRUH, takarékhonnyák és lemezdedények beszerezhetők:

TELEFON: 6—20
Bakos István
vas-kereskedésében. Egy tanuló felvétetik.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményel:
Szerdán C) bérletben a „Lengyelvér” körül színre.

A Sátán fiai (a déli tenger kalózái) II. része „Kelepe az őserdőben” 6 felvonásban és „Zigottó mint kellékes” című amerikai rendkívül kacagató burleszk 2 felvonásban ma szerdán és holnap csütörtökön utoljára látható az Urániában 5, 7 és 9-től.

Nobody 52 egy felvondsos filmkalandban, a látóvalók arzenálját fogja bemutatni!

Ha megfújják a trombitát!... című nagy-sikerű hazafias moziszkcecs általános közkivá-natra f. hó 20, 21, 22 és 23-án az Urániában. Jegyek elővételben.

Lóth Ila az Apollóban ma utoljára játsza a **Sugarika** főszerepét.

1001 éjszaka a legcsodásabb színes film-attrakció a párisi Pathe film gyár remeke, holnap az Apollóban. Jegyelővétel.

Hajdusági Képes Naptár

Oktober első felében fog megjelenni a „Hajdusági Képes Naptár”.

A naptár egy szellemi részével, mint más érdekes tartalmánál fogva értékes ajándék lesz mindazon előfizetőinknek, akik leg-
alább egy negyedévre előfizetnek a HAJDÚ-
FÖLDRE. A naptárban elhelyezendő hírde-
téseket a HAJDÚFÖLD kiadóhivatala veszi fel.

ÓCSKA

STEINER, Eötvös-u. 110.

Kőváry és Altmann

szücsmesterek

Debrecen, Piac-utca 42.

Pannonia szálló udvar

Mindenféle **szücs** munkákat szak-szerűen készít a legutóbbi divat szerint. Ugyanott kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl.

ARANYÉRT, EZÜSTÉRT

budapesti magas árakat fizetek

Kramer Simonffy
utca 17.

Zöldség

hagyma, burgonya, káposzta a legolcsóbb napi áron beszerezhető

„FUTURA”

Rákóczy-u. 13. sz. a. zöldségraktárban
Eladások nagyban és kicsinyben.

Tűzgyújtó

papírt ingyen vihetnek előfizető-
ink lapunk nyomdájából Piacz-u.
59. szám.